

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносять
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горвіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

Перше віче в буковинській Подістрияньщині.

(Статя надіслана).

І в Заставні показало ся, що буковинські селяни надзвичайно численно збирають ся, коли ударить „вічевий дзвін“. Було би може за далеко сягнуто, коли би хто з такого явища хотів ворожити про будущу силу сего народу, але за то не за багато буде сказано, коли зазначить ся, що тут варта устроювати віча, бо нарид до того охочий.

Однак віча устроювати не лишень варто, але й треба, бо політична сила численної буковинської Руси скромна, а в деяких місцевостях люди немов ще й не знають, що они вже мають конституцію.

В Заставнецькім повіті особливо потрібно було не лишень подати селянам кілька важних на тепер указок, як їм до самопомочи брати ся, але і підтримати віру в хосен такої роботи, бо многі, відчуваючи своє нелегке положенє, немов попадають в безнадійність. Дуже часто можна почути з уст селян вирази такої безнадійности.

Отже се перше віче в буковинській Подістрияньщині, на котрім зішли ся люди майже зі всіх сіл повіта, причинить ся певно немало до розсіяння того важкого настрою у многих селян. Оно натомісць оберне їх увагу на виложені їм способи пора-

тунку і коби ще було підперте відповідною селянською часописню, стало би граничним стовпом лучшої доби в заставнецькім куті.

Тут, як і деінде, є в поодиноких селах бодай по кілька людей світлих, досить очитаних і навіть маючих ясні думки про справи, котрі хвилюють руску освічену суспільність. Є й села, де вже далі можна буде говорити про інтелігентну селянську верству. А прото, як мало дає про себе чути той цвіт селянства, як мало впливає він на загальні справи не то краєві і державні, але навіть свої громадські!

Причиною сему є почуте немочи. Ті світли селяни не з'організовані, не належуть до жадного такого товариства, котре би їх зводило в один гурт і знакомило їх межи собою на зборах (як се робить „Просвіта“ в Галичині). Відсе, з браку організації походить та річ, що помимо поступаючої просвіти у нас властиво діє ся все по старому: політична сила народу все ще дуже сумнівна.

Що справді більша вина лежить в недостатці організації, а меньша в загальній неохоті селян до самопомочи, показало ся на вічу, на котре переважна більшість учасників привнесла велике зрозумінє для розправ. Оживлені промовама бесідників, селяни опісля з повною свідомістю річи

обговорювали дотичні справи. Таких людей не трудно з'організувати в одну цілість в краю, і тоді они стали би діяльнїшими, ніж нині при своїм роздробленю.

Уважний міг би був на вічу почути, як поважно селяни обмінювали ся увагами при викладах бесідників: там якісь розчаровані виборці постановили: „най буде що хоче, а будем пильнувати виборів“; тут, при церковних справах, націонали в сердаках з очивидним задоволенем окликали референта неперестанним „славно“; там знов перебирає мову справоздаця про рускі школи селянин: „А чи не було би ліпше, як би по канцеляриях були рускі діти?“ Про виклад о катастрі не треба й згадувати. Отже є се певна річ, що на першім вічу в Заставні був зібраний в більшості сяк-так підготовлений нарид. Ся світлиша громада вічевиків є підвалиною для дальшої політичної праці в повіті, для народної організації. Від умілости патріотів зорганізувати сей нарид, залежить дальша судьба повіта. Але річ певна, що коли устроєно перше віче в Заставні, то за ним послідуєть дальші відповідні міри до освідомлення повіта. На кожний спосіб і те, що є, треба класти на рахунок десятилітньої просвітної праці черновецьких народних товариств.

Що-до організації, то самі селяни піддавали деякі відповідні гадки, правда не на самім вічу, але по нїм. Казали, що

14)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Юсобилянської.

(Дальше).

Неустанно звенить мені в ушах початок так званої Mondscheinsonate Бетовена, неустанно звенить. У тої сонати цілком така сама пристрасна краса, она так само нездужає на тугу, як і місячна ніч, перенята чимсь демонічним, от, як хоть би і моя душа тепер!

Справді, в мені прокинулось щось неумолимо-строге. На приклад: я не вагала ся сказати в голос: „ліпша смерть, ніж жите опутанє немічю і брудом.“ І я вірю в се. Хто знає, може-б я була в силі подати ему і пістоль, коли-б зажадав того від мене?

Але може він иньшим стане? Ліпшим може? Чи може впаде ще низше? Чи може стане буденним чоловіком? Іменно буденним чоловіком. Так оно й буде. Час все затре і все буде добре.

Ух! що се за добро, на котрім лише час затре бруд!

Ні, мое серце відвернуло ся від него. Брудом своїм завдав мені такого болю, як би вмер; однак смерть має в собі щось помиряючого, коли се дразнить і розриває душу. І чому не вмер уже радше!

*

Чим більше думаю над ним, тим більше нездужаю. Я цілком утомлена. Всі мої думки впились в его поступованє супроти себе і других і висновки їх нищать мене. Чому знеславив ся! ах! і чому упадає тепер передо мною!

Та що! він бив мене тими своїми вчинками. Се-ж кінець нашої історії. Тихий беззвучний, відчутий кінець.

І чому піддав ся тій брудній силі; спогадив себе безсилністю, чому забув, що я — его царівна!

*

Ягась ненависть прокидає ся хвилями против него... Чи справді проти него, чи проти немочи? Сего я не знаю напевно. Часом маю таке почутє, як би він перейшов через мене важкими грубими кроками мов звір...

IV.

(Геть-геть відійїше).

У нас знов перебуває професор Льорден. Він повдовів. І то вже давно повдовів. Я ненавиджу его, особливо коли зачне критикувати Орадина. Орадин слабодух, але ще низші від него нехай не критикують его. Найліпше про Орадина говорить ще Зоня. Она каже, що в нїм перемогла его горяча натура.

Завтра Льорден відїзжає.

Чого він сїдїть неустанно за мною своїми хитрими, блискучими очима? І все „Льорелай і Льорелай!“ прозиває мене, а на самоті мов на глум каже мені, що я гарна!

*

(Знов відійїше).

Сего вечера прикликала мене тітка до себе. Мала щось сказати.

Я пішла.

Она сиділа коло стола і держала якийсь лист в руці. Видала ся мені чомусь прибитою.

„Що вам, тіточко?“ спитала я занепокоєна. „Може стало ся з вами що немиле? Чи може одержали яку лиху вістку від Лени або від братів?“

Она усміхнула ся на силу. „Ні,“ відповіла. „Нічого такого нема. Сим разом... то єсть нині їде о... тебе.“

„О мене?“

„Що? Подумай собі лише! Професор Льорден хоче з тобою женити ся!“

„Зо мною!...“ І усміхнувши ся якимсь безвиразним усміхом, дивилась я на ню широкого отвертими очима. „Льорден, тіточко?“

„Льорден! Але ти, бачу, здивована. Думала мабуть про кого иньшого?“ (Послїдне слово вимовила з притиском і єї очи випалили ся ще острїше в мене).

Я глянула на неї.

дуже придалась би тижнева часопись для селян. Так само уже по вічу виринула гадка заснувати в Заставні осередок для просвітної діяльності. Се справді був би важний завязок до розбудження в заставненській околиці руско-народного життя.

Що-до селянської часописи, то над сим вже здавна роздумують деякі патріоти на Буковині, і певно доведуть справу до путя; а що-до заложення просвітного осередка в Заставні, то се діло певно не занехають ті патріотичні інтелігенти в Заставні самій (і околиці), котрі також не мало причинили ся до того, що віче випало гідно і велично.

Участник.

Що нового в світі?

Делегації австрійські і угорські вже зібрали ся на наради. Австрійські делегації вибрали своїм президентом бар. Хлюмецкого, а его заступником Феттера, а угорські делегації Шеля, взгядно гр. Алядара Андрашіого. Оба президенти зазначили у своїх вступних промовах спільність інтересів обох половин держави і потребу удержання мира для культурного розвитку держави, а тридержавний союз яко найпевнішу его запоруку. Цісар підіде в престольній бесіді дружні відносини Австро-Угорщини до всіх держав, а тим самим надію на довгі літа мира. До сего причиняє ся головню тридержавний союз. Сей миролюбний тон в цісарській бесіді піднесли всі заграничні часописи з признанем. — Делегації вибрали комісії, котрі сьогодні розпочинають свої наради. Найбільший інтерес викликає очевидно военний бюджет. Але хто надіяв ся з него в сім році якихсь несподіванок, той помилив ся. Правительство жадає сим разом о 4½ мільона більше для доповнення військових потреб, які вказано вже в попередних роках. Разом видає Австро-Угорщина на військові потреби 200 мільонів річно на 2,700,000 мужа. Сі числа не видадуть ся надто великими, коли їх порівнаємо з видатками інших європейських держав. І так видає на військо Франція 278,960,441 зр. на 3,580,000 мужа, Німеччина 360,283,104 зр. на 3,296,000 мужа, Росія 518,571,964 зр. для 4,630,000 мужа, а Італія 98,565,997 зр. для 1,690,000 мужа. Коли всі навколо узброєні, годі, аби Австро-Угорщина була несприготовлена на всякий случай.

Австрійська рада державна радить по-мимо скликаня делегацій. На засіданню председателів поодиноких клубів рішено недавно тому полагодити ще кілька дрібніших проектів. Визначне місце між ними заберает закон о патентах. Перший раз повстала гадка о таким законі в Англії 1623 р. Зпочатку уважали надане патенту ласкою корони, опісля мав винахідник подати свій винахід до відомости правительства, а оно хоронило через якийсь час виключне право визискування того винаходу самим тільки винахідником. Вкінці дійшли правники до вислуду, що винахідник має раз на все виключне право визискування свого винаходу. На сій засаді операет ся прийнятий недавно австрійською радою державною проект закону о патентах, але лише почасти. Виймку становить тут військо, котре має право зі всіх винаходів користати по влодобі. По прийнятю менших законів рішено розпочати наради над законом о податку від цукру. Податкова комісія вже прийняла цілий проект без зміни, а вчера мали розпочати ся наради в повній палаті. Певно, що не цілий закон буде ухвалений ще в сій сесії, бо вже в середу має рада державна перервати свої наради аж до осени.

Віденська рада громадска розпочала минувшої п'ятниці свою правильну діяльність. Як нашим читателям знає з телеграм, не хотіла антисемітска більшість пристати на вибір жид-ліберала Стяєсного на міського радника і на тім розбили ся переговори. Таким чином стали 22 антисеміти міськими радними, а дотична інтерпретация лібералів до правительства остала ся без успіху. На першій засіданню вже поставив радний Гесман внесенє, щоби звести інститут міських радних, а натомість вибирати секції і комісії для вступних нарад над поодинокими справами. Як видно з ріжних статей в N. fr. Presse, ліберали ще не погодили ся з фактом, що они в віденській раді громадській заєджені на втрату всякого впливу, і тому від часу до часу в ліберальній прасі дає ся чути крик розпадаючої ся партії ліберальної.

Коли недавно тому казав італійський міністер фінансів, що італійські фінанси не стоять лихо, а видатки воєнні можна буде навіть зменшити, здивували ся всі, бо не знали, як то можливе. Аж опісля вияснило ся все, коли міністер війни Рікотті виіс зменшенє компаній в баталіонах. Італійське військо має 12 корпусів, котрі складають ся з баталіонів: кождий баталіон має чотири компанії. Отже тепер міністер війни хоче зменшити число компаній, що становлять баталіон, на три. Против сего поветали майже всі сторонництва парламентарні і вказували, що держава воіле видати ще о 12 мільонів більше, аби лише зорганізувати армію як

слід, ніж зменшити видатки о 5 мільонів, а притім наражати цілу державу на небезпеченство. З огляду на так сильну опозицію просив міністер війни, відложити наради над тим проектом аж до осени, на що палата згодила ся. Сей крок міністра Рікоттіого уважають рішучим вищофанем свого проекту.

У Франції починає монархічний елемент набирати сили. Последного разу ми доносили, що князь Орлеанський рішив ся ділами доказати свої права на французску корону. Сим він викликав свого суперника з родини Наполеона. Князь Наполеон уважає себе також претендентом на французский трон і має між визначними политиками багато прихильників. Значний Касаньяк признав ся вже цілком отверго за монархією і заявив, що хто з претендентів на французский трон приїде скорше до краю, той удержить ся. — Наші читателі знають з давніших оглядів, що Франція придавила повстанє на африканським острові Мадагаскарі і повстанці мусіли віддати ся на ласку і неласку. Зпочатку хотіла Франція задержати дотеперішню форму протекторату; за тим був іменно теперішний міністер заграничних справ Ганнот. Однак показали ся важні труднощі іменно що-до задержання торговельних умов, заключених ще перед занятєм острова, так що Ганнот рішив ся внести у французским парламенті проект, після котрого остров Мадагаскар стає ся французскою колонією. Другі європейські держави не будуть мабуть против такої зміни протестувати, хіба що Англія закине які неформальности.

Від часу до часу запалає в Туреччині огонь, підложений повстанцями... Пригадуємо лише ще невтохмирене повстанє македонське, де щодня відбувала ся страшна різня. В Азії також рухають ся ріжні уполіжені народи. Аж ось нараз вибухло на острові Креті повстанє. Річ мала ся так: Крету замешкують Греки, котрі вимагають від турецкого правительства ріжних відповідних реформ. Однак висока Порта все відтягає ся і навіть не хотіла скликати народного збору кретенського. Сего було Кретенцям за багато і они поветали як один муж против своїх гнобителів. Турецке правительство відкликало тоді тамошного губернатора Туркмана нашу і вислало нового Абдулага пашу. Міжтим удало ся повстанцям здобути кілька місточок, заложивши укріпленний табор під Кіравою і обсадили турецку крінось Вамос. Європейські держави бачили, що Туреччина не уміє собі дати скоро раду з повстанцями і тому вислали свої кораблі для охорони своїх підданих на Креті. Небавом потім вислали Туреччина на Крету своє військо і новому губернаторови Абдулагову наші удало ся побити повстанців і висвободити крінось Вамос. Тоді повстанці заявили, що хочуть приду-

„Про нікого я не думала; а про се вже ніколи.“

„Ну, бачиш, не одно дїє ся несподівано. І я сего не надіяла ся. Ніколи в світі не надіяла ся сего. Лист прибув ще нині з-ранка, але я... я... не мала часу з тобою говорити о тім. Він просить о скору відповідь. Вирочім тут нема що богато думати. Ти чей приймеш его, то розуміє ся само собою!“

При єї послідних словах обгорнуло мене неказано гірке чує, але заразом з тим підняла ся вся гордість моєї істоти. Я чула, як в мене очи заіскрили ся.

„А коли я сего не вчиню?“

У тітки очи замиготіли: „Як?“

„Тіточко, я не хочу за него йти!“

„Ти не підеш за него?“

„Я, тітко, я... я не піду за него!“

„І вільно спитати, чому?“

„Я не хочу его! Тіточко — я за него? Я не можу!“

„Ага! ти хочеш тим певно сказати, що его не любиш?“ Она сказала се з холодним усміхом і зовсім спокійно. „Ну, що-до того, то він твоєї любови і не жадний...“

„Так?“

„Так, моя кохана! Він вправді нише, що бажає для своєї хатини „голубки-господини“, але се, розуміє ся, лиш гарна фраза. Певна річ, він, чоловік старший і статочний, не буде мріти вже про любов. Се й не лицувало би ему. Він по-

дає замість любови щось ліпше і щось таке, що може дівоче серце наповнити дійсною вдячно-стю. Він подає бідній сироті хліба, гарне становиско, поважанє і значіне. А ти? Застанови ся лише, що таке ти? Що внесеш ти ему в дім? Коли ти на се сама не прийдеш, чого я при твоїй зарозумілості і надію ся, то я тобі сама скажу.“

„Лишіть, тіточко, не кажіть! Я сама знаю. Я — то величезна нуля, котра крім кількох срібних ложочок не внесе ему нічого більше в дім. Але я вам щось иншого скажу, тітко. Я не каліка, щоби без любови приймати дарунки ласки. Тому нехай він обгляне ся завчасу за иншою голубкою. Він мені не пара, а я ему. Про любов я вже й не говорю; я его й не поважаю!“

„Так? Навіть і не поважаєш?“ почув ся нараз голос вуйка деє за моїми плечима — і він з'явив ся в сій хвилі в комнаті. „Ти думаєш, що коли чоловік не цілком молодий, не плете неблиць, не скаче коло дівчини, як комедиант, так его через те годі вже й поважати, і через те він нездатний на мужа? А на мою думку, то саме він, Лйорден, відповідний для тебе муж. Він чоловік не молодий... з дозрілими пересвідченнями, з досвідом, розважний... може ему вдало-б ся твій звихнений ум звести на рівну дорогу, зробити з тебе праведну, нормальну людину, жінку, як Бог приказав. Нам се, на жаль, не вдало ся!“

„Вирочім“ перебила тітка скоро „вирочім на кого ти думаєш ждати?“

Я не відповіла зараз.

„На кого иншого або і на нікого!“ відповіла я опісля.

„Знаменито!“ кликнув вуйко і почав зворушений ходити по світлиці.

„Я рада би знати, хто той инший?“ обі-звала ся знов тітка. „Коли-б лише хутко з'явив ся! Твій час дорогий, Наталко, і може, на мою думку, лиш тепер хосен принести. Последний рік лишив на тобі якийсь слід; ти — даруй вже за мою отвертість — схудла і споганіла!“

Я усміхнула ся і відвернула ся до вікна, що було відчинене.

На дворі стояла тепла осінь.

На небі блистїли незлічимі зорі, а з-за темно-синявих гір виринав місяць мов огняний кружок. Я вихлила ся далеко в низ. Мені здавало ся, що спокій, який розляг ся в природі, перейде і на мене, вплине на мою в тій хвилі сильно зворушену душу.

„Хочеш може з зірок вичитати, коли з'явить ся той инший?“ почала тітка наново, коли я на єї питання не давала ніякої відповіді. В ту саму хвилю станув і вуйко коло мене, і его рука поклала ся важко на мое плече. Обзирнувшись, глянула я в его лице. В тій хвилі видалось оно мені подібним до тітчиного, холодним і кам'яним.

„Ожиданий инший“ говорив з притиском

чення Крети до Греції. Сим хотіли они очевидно спонукати Грецію до вмшання в сю справу. Але Греція не має ні достаточної грошей ні великого війська, аби могла чинно доказати свої симпатії для повстанців, отже мусить обмежити ся на піддержку повстанців висиланем грошевих складок. Позаяк губернатор має до розпорядимости 24 батальйонів війська, то є надія, що придушить повстанє. Але через те ще не наступить супокій, бо чужі держави будуть певно домагатися від турецького правительства заведеня відповідних реформ.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 8-го червня 1896.

З бук. кр. ради шкільної. На засіданю з дня 3-го с. м. іменовано: учителя з Сучави Ореста Казевича надчителем при 2-кл. школі в Корчештах; учителя в Іджештах, Івана Ал-Русцій, надчителем той-ж школи; стабілізовано уч. в Новоселиці Василя Бевку-Костінеану і мол. учителя в Волоці н. Ч. Василя Кочака; прийнято до відомости інспекційні справозданя краевого інспектора д-ра Тумліржа і інспектора професора Омеляна Поповича і відослано до міністерства; окрім того рішено деякі справи меншої ваги.

Іспити для приватистів відбудуть ся при черновецькій висшій гімназії в днях 5-го і 6-го липня.

З „Просьвіти“. На засіданю головного відділу прийнято між иньшим до відомости письмо нової філії в Товмачи; визначено на господарське віче в Самборі, котре відбуде ся дня 18-го с. м., 70 зр. для закунн премій; прийнято до відомости справозданє кількох читалень і основанє нових читалень в Довголуці, Заланові і Гаях; прийнято 7 нових членів.

Gazeta Bucovinei нарікає в останнім своїм числі, що руский вплив на Буковині все ширшає, що Русини організують ся, ба що навіть в православній церкві зачинають Русини мати права, значить, всюди русчить ся край. А в числі з дня 4-го с. м. договорила ся Gaz. Bucovinei навіть до того в справах церковних, що наводячи 19 жадань наших (ухвалених на вічах) каже: „пусти Словака в хату, а він тебе викине з неї.“ Коли панове румунізатори в такий безличний спосіб обминають правду і думають, що они самі мають виключне право в православній церкві, ну то що-ж з такими людьми багато говорити? Хіба здвигнеш плечима і станеш сумнівати ся, чи у них в голові все в по-

і глумом „не з'явить ся. В останнім часі писали за ним з дому кілька разів, але не одержали ніякої відповіді. Ніхто не знає, де він обертає ся. Вибий собі проте з голови ті мрії, котрі, як я переконую ся, викохала ти надармо!“

„Чому ви мені отсе кажете, вуйко? Ви або помиляєтесь зовсім, або я вас не розумію.“

„А я гадаю, що ти мене розумієш!“ відповів він і, згорнувши руки на грудях, станув передо мною, вдивившись в мене грізно.

„Що такого, Мілечку? Що се знов за нові афронти?“ загомоніла тітка, водячи донитливо очима від него до мене. Вуйко не відповідав нічого, а замість того почав ходити по світлиці, що у него бувало все ознакою зворушення або гніву.

„Відай не дочекаю ся відповіді від нікого!“ говорила тітка, „хотий маю право домагатися ся єї.“ „Наталко!“ накинутає на мене „зараз мені оправдай ся!“

„Що-ж мені казати?“ відповіла я усміхаючись, „хіба може то, що вуйко помиляє ся у своїх догадах, котрі я впрочім зачинаю розуміти. „Я не жду, вуйку, на Орадина!“ додала сухо.

(Дальше буде.)

рядку. Але коли Gaz. Buc. вже так дуже жалусе ся на русченє Буковини і говорить вже о руїні Волохів, то ми їм скажемо, що не руїною Волохів ми хочемо піднести ся, лише розвоєм власним. Ми працюємо для Русинів і лише поміж Русинами! Нехайби румунізатори взяли собі се за примір і працювали так для свого народу, а не кидали ся на румунізацію руских сіл, бо се робота непоплатна, і не доведе до нічого! Рускі селяни зачинають вже самі бачити, хто їм приятель а хто ні, і тому румунізаторські заходи не зможуть мати бажаного успіху. А що такі заходи діють ся, на се ось два нові приклади: в чисто рускім селі Кучурові малім заводять тепер курсе волоської мови, аби селяни вчили ся по волоски і опісля ждали в школі волоської викладової мови; а в чисто рускім селі Горощівцях заходять ся румунізаторські поплечники, аби завести в школі волоську мову викладову. Чи се то русченє краю, на котре жалують ся румунізатори? Виходить на таке, що злодій вкрав і кричить, аби кого иньшого ловити! Одну щирю раду можемо тим панам дати: лишіть ви рускі села і рускі справи Русинам, а працюйте лишіть для свого народу в своїх сторонах і най вам не забагає ся волонити рускі села, бо ся робота вам не вдасть ся, як довго є між рускою інтелігенцією щирі приятелі народу.

Топоровецка шайка злодійска ставала оногди перед черновецьким трибуналом присяжних. Розправу провадив радник суду Фанг'ор, а оскаржував заступник прокуратора Михальський. Акт оскарження закидує 13 селянам з Топорівців, між ними також двірникови Костаску Двірничукови, ріжні крадіжки. І так они вкрали в Добринівцях дві пари коний селянських: в Магалі з помещканя Василя Лавина 384 зр. готівкою, а оджи на суму 48 зр.: в Боянах вломали ся до хати Григорія Дирди і вкрали 80 зр. готівкою, а оджи в вартості 196 зр. 10 кр.; перепачковували з Росії горівку і при тій нагоді вкрали там вола, аби на храмі поділити ся добичею і зробити собі добрий празник. О сїм останнім факті дізнала ся жандармерія і вислідилз опісля цілий ряд злочинств. Обжаловані по більшій часті не признавали ся до закинутих злочинств і боронили ся тим, що они жандармам складали зізнаня так, бо они їх немілосердно били. Особливо зробили вражінє зізнаня обжалованих Соколова, Кирстюка і Савчука, котрі жалували ся, що їх жандарми замкнули до комори і там били канчуками. Обжалований Кирстюк сказав: „Що я мав казати, коли они (жандарми) б'ють тай пишуть?“ Розправа тривала через три дні. Переслухувано дуже багато свідків, між ними жандармів, котрі перечили, мовби они бием добували зізнаня від обжалованих. Однак при конфронтації обжаловані рішучо оповідали, як їх били в коморі канчуками. При розправі показало ся, що попри доходженя зі сторони жандармів і суду, переслухували обжалованих також фінансові стражники, котрі провадили з ними формальне слідство. Обороні і прокуратор сконстатували, що ті акти списані незаконно. В середу промавляли прокуратор і оборонці: єї останні піддали острій критичній постанованє жандармів і фінансових стражників. Присягим поставлено не більше і не менше як 36 питань. По пятигодинній нараді видали они о 1-ій годині поівночи свій засуд. На підставі їх ореченя засуджено: Петра Соколова (російського підданого) на 15 місяців тяжкої вазниці і видалене з нашої держави; Георгія Кирстюка на 3 роки, Николая Опрюка і Танаєка Кирстюка на 4 місяці, Івана Савчука на 2 роки, Николу Чалого на 4 роки, Костина Хенара на 2½ року, Стевана Кінера на 4½ роки, Костина Томанука на 3 місяці, Лазара Гостюка на 6 тижнів, а Параску Григорець на 2 місяці тяжкої вазниці. Натомінь увільнено від вини і кари двірника Костя Двірничука і Дмитра Кирстюка. Хоч і увільнено Двірничука, то вже саме підозрінє, яке на него впало, повинно єго опам'ятати, щоби не приставав із злодіями. Раз, що то нікому, а не то двірникови не лицьоє, а по друге, що він, як би хотів, то міг би багато доброго зробити для громади. Нехай же тепер старає ся, аби люди єму вірили.

Наука рускої мови в Терезіанум. Нераз вже і в пресі і в парламентарних тілах виказувано, що всякий, що займає урядове становище в краю

нашим, (Галичині) повинен докладно знати обидва язики краєві руский і польський в слові і письмі. Се неперечно запобігло-б всяким наріканям на покривдженє руского слова і письма в урядух, а з другого боку улєкшило би роботу урядникам, що тепер таки що раз частійше мусять мати діло з руским словом і письмом. Сї обставини спонукали н. Барвіньського поставити в 1895 р. в галицькій соїмі два внесеня а іменно: 1. щоби в школах середних була заведена обовязкована-ука обидвох краєвих язиків руского і польского, 2. щоби для урядників були заведені курси практичної науки рускої мови. Поки однак власти наші автономічні і адміністраційні сю справу доведуть до ладу, можемо поділити ся вістною вельми важною. Правительство центральне, оцінюючи вагу знаня рускої мови для служби урядової, постановило з роком шкільним 1897 завести в інституті віденьскім Терезіанум, де молодіж при-способляє ся до служби урядової, науку рускої мови. Науки єї буде уділяти Др. Олександр Кулачковский, редактор руского виданя Дневника законів державних. Розпорядженє се правительства центрального заводимо по нашого вістника з вдоволенем так що до самої справи, як і що до вибору особи учителя, котрий відповість як найкраще єїй важній задачі.

Подія заведеня науки рускої мови в Терезіанум повинна також спонукати наші краєві власти так автономічні як і правительственні, щоби ближше і шильнійше приглянули ся згада-ним в горі соїмовим внесеням н. Барвіньського і в слідуючій сесії прийшли з певними предло-женнями в тих справах. Так пише Правда.

Самоубійства. В Вікні, кіцманського повіту, отруїла ся 16-літна дівчина Міна Штернбах задля нещасливої любови. — Гузар Ідон Менелік в Садагурі повісив ся в громадскім арешті, де був замкнений за уличні авантюри.

Нещасливі випадки. Фінансовий стражник в Новоселиці, Писиф Маша, кунав ся в середу в Прутї і потонув. Єго трупа доси ще не найдено. — Брат побережника в Топорівцях Іван Думанський так незручно обходив ся з набитою рушницею, що она вистрілила і ранила єго тяжко в груди. Думанського перевезено до черновецького шпиталю краевого, де він помер.

Померли в Ренуніцях на Буковині дідечка Олімпія Таборова, род. Фльондор, в 64-ім році житя; — в Гурагуморі пенсіонований лєвичий Густав Рітт; — в Чернівцях Едмунд Шнєрх в 50-ім році житя.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

смерт. оператора ц. к. хірург. клініки університетської

Більрота-Гуссенбаєра у Відні

находять ся

в Чернівцях, улица Менцера ч. 25.

В справі приймає хорих і иньших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **д-ра Квятковського** в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішоффера). (7—100)

Телеграми „Буковини“.

3 дня 8-го червня 1896 року.

Будапешт. Цісар помидував 149 вазнів, котрі карані за образу цісаря і цісарської родини, за політичні прозини і за провини в наслідок неуважності, нужди або пристрасти.

Будапешт. Сегоднішня парада з нагоди річниць коронації випала надзвичайно гарно. Величезні товпи народу урядили цісарській парі овації. В торжественнім поході брали участь бандерні, комітати, члени парламенту, по части на конях, і церковні князі в галєвих повозах. Похід удав ся від бургу до ісеїнїй коронаційних, а відтам до нового будинку парламенту,

де вже були архикнязі і архикнягині. Спільне торжественне засідане почало ся о 1-ій годині знолюдня.

Льондон. Товна Курдів напала на робітників при залізничім шляху Смітна-Шаба і убила богатых з них. Мали також убити кількох заграничних інженерів.

Льондон. Бюро Райтера доносить зі Суакіма, що Менелік заявив кретенському губернаторови Абдулагови свою готовість, помігти ему против італійських неприятелів зброєю і амуніцією.

Барсельона. Коли вчера процесія вступила до костела св. Марії, вибухла бомба, котра убила 6 людей, а більше як 30 ранила. В місті панує переполох.

Літературне Товариство „РУСКА БЕСІДА“ в Чернівцях,
улиця Петровича число 2,
має на складі:
„Ілюстровану бібліотеку“
для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем
року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7 разом за 7 зр.
З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richter's Apotheke in Prag.
Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

„Дністер“
товариство взаїмних обезпечень
у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і веїм вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти веїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контраасекураційними, подають „Дністрови“ можливіть обезпечувати і виплачувати і найвиші суми.

Полїси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“ після веїх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористїйші услїва і видає полїси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третїх лиць вкладки до опроцентованя по 5 процент. Гваранція цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тїлько властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Повідомленє. Маю честь повідомити, що дирекція товариства *Дністер* у Львові іменовала мене своїм агентом на Чернівцї (повіт судовий) і окрестність. В справах обезпечень від огню будинків мешкальних і господарских, церков з урядженем, знарядів домашних і господарских (возів, плугів і т. п.) худоби, збіжа в соломі і в зерні — подаю кождому потрібні поясненя. — *Корнило Салабак*, агент „Дністра“ в Чернівцях, улица Пумнула ч. 25.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ
повинна находити ся
Народописна карта
українсько-русского народу,
зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвїта“, а виконана в літографічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, вносьть 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвїти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвїті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Виданя „Буковини“.
Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісімки, ціна 30 кр., з пересилкою 35 кр.
В день святаї волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, ціна 10 кр., з пересилкою 12 кр.
Для передплатників „Буковини“ обї книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Добрї Ради.
Часопись ілюстрована для господарства, доміветва і забави. Виходить в Рогізні що місяця. Передплата, платна в Рогізні, вносьть на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрї Ради“ в Рогізні, почта Садагура.
В редакції можна ще дістати давні рочники Добрїх Рад.

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди						
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані				
до Чернівців											
3 Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломїї і Снятина	1128	657	1028 550	з Чернівців							
3 Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Снятина, Коломїї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538				
3 Новоселиці, Садагури			1113 950	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616				
до Львова											
3 Відня, Кракова	130 510	655 930	955	До Садагури, Новоселиці			430 621				
3 Букарешту, Сучави, Чернівців, Станіславова	955	613 728	201	зі Львова							
3 Підволочиск	230 1005	805 510		До Кракова і Відня	250 1100	440 955	645				
3 „ на Підзамче	218 950	742 445		„ Підволочиск	211 600	930 1045					
3і Стрия		1210 8 150		„ „ з Підзамча	225 614	948 1112					
3 Белзця		800 545		„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	610	1025 245	1015				
3і Скольного і Стрия		1010		„ Стрия		522 935	722				
3 Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	845			„ Белзця		915 705					
				„ Скольного і Стрия			305				
				„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	840						

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на залїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкїм 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцію відповідає **Осип Маковей.**
З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканичя.

